

Fria aborten hotad i England

Ska klockan vridas tillbaka? Det undrar kvinnorna i England sedan parlamentet två gånger röstat för en kraftig åtstramning av den nu gällande abortlagen. (För att ett lagförslag ska bli lag krävs tre omröstningar i parlamentet.)

Sedan 1967 har England haft en abortlag som i princip inneburit fri abort under de tre första månaderna av graviditeten. Lagen tillåter abort om två läkare bedömer att en fortsatt graviditet innebär större risker för kvinnans hälsa än en abort. Det är jämförelsen "större risker" som har öppnat möjligheterna för de kvinnor som vill ha abort. En abort under de tre första månaderna anses av läkare mindre riskfylld än en fullföljd graviditet.

När den lagen togs trodde de engelska kvinnorna att de vunnit en seger — att de nu kunde använda sina krafter till andra viktiga frågor än den självklara rätten att avbryta en önskad graviditet.

Men de hade fel.

Så fort lagen tagits började de konservativa krafterna kämpa för återinföra förmyndarskap över kvinnorna. En stark och inflytelserik anti-abortrörelse växte fram med helhjärtat stöd från den katolska kyrkan. De hävdade att det aldrig varit lagstiftarnas mening att införa fri abort under de tre första månaderna, att lagen missbrukades.

För att piska upp stämningen gav de ut en bok "Babys for Burning" där de kom med så vilda påståenden som att foster såldes till tvålfabrikanter, att levande foster såldes för experiment mm. Trots att alla anklagelser de kom med var falska så citerades boken flitigt i pressen och lästes av parlamentsledamöterna.

Som ett argument mot abortlagen använder antiabortgrupperna också de utländska kvinnor som kommer till England för att få abort. "England abortcentrum i världen" skrek rubrikerna på söndagstidningarna och sedan följde varnande historier om hur utländska kvinnor plockades upp

av taxichaufförer som körde iväg dem till dyra privatläkare. Men när flygplatsen fick egna rådgivningsbyråer för abortsökande försvann de historierna. Motståndarna till abort kom med ett eget lagförslag. Det innebär att man istället för att jämföra riskerna mellan abort och fortsatt graviditet säger att kvinnan måste lida stor risk för allvarlig skada om hon ska få abort. Något som är svårt att tolka och dessutom ökar godtycket bland läkarna.

Dessutom vill man förbjuda utländska kvinnor att få abort i England, förbjuda aborter över 20:e veckan och förbjuda all "ickeauktoreriserad rådgivning" i abortfrågor, vilket är nästan all rådgivning idag.

Lagförslaget har tagits två gånger av parlamentet, men före den tredje och avgörande omröstningen så har kvinnogrupperna, vänsterorganisationerna och de politiska partiernas ungdomsorganisationer mobiliserat sig för att kämpa mot lagförslaget. National Campaign som samordnar kampanjerna för fri abort har varken hållit på så länge som abortmotståndarna eller har så mycket pengar bakom sig som de, men de har förhoppningar att kunna stoppa lagförslaget. Både labourpartiets konferens och fackföreningarnas kongress krävde i september förra året fri abort.

Det är en förstärkning av den nuvarande lagen, eftersom det fortfarande är så att rätten till abort är beroende på var man bor. Läkare tolkar den nuvarande lagen olika. Det finns konservativa läkare på de statliga sjukhusen som gör allt vad de kan för att förhindra aborter. Medan de dyra privatläkarna nu som alltid utför aborter om man har råd att betala.

När abortfrågan ska upp i parlamentet igen är inte bestämt. Det kanske dröjer ännu något år. Och under den tiden kan kravet på fri abort växa sig starkare.

**Anne-Marie Svedin
FrilansGruppen**

Av Hjördis Levin

Lagen skyldi

— om den nya

Människors sexuella handlingar skall inte styras av någon viss moraluppfattning eller religiösa synpunkter, hävdar utredningen. Därför skall begrepp som "tukt" och "otukt", "sedlighet" och "osedlighet" försvinna. Ingen skall straffas för en sexuell handling utan enbart för det tvång som utövats mot en annan person sexuellt. I linje med allmänna kriminalpolitiska strävanden rekommenderar utredningen också en viss lindring i straffskalorna för sexuella brott. Det är de två huvudtankarna i utredningens betänkande.

Den del som uppmärksammas mest är våldtäktsparagrafen, där man föreslår en avsevärd strafflindring:

I den nuvarande lagen delar man upp sexuellt våld i "våldtäkt" med fängelse i lägst två högst tio år samt "våldförande" med fängelse i högst fyra år. För dessa brott kan endast män dömas.

Sexualbrottsutredningen, som tillsattes 1971 och som bestått av åtta män och en kvinna, överlämnade i februari i år sitt betänkande "Sexuella övergrepp" (SOU 1976:9). Betänkandet har kritiserats starkt i massmedia, bl a för en syn på sexualiteten som präglas av fördomar och kvinnoförakt. Å andra sidan har vissa kritikers uttalanden tolkats som rop på strängare straff. Det är viktigt att man inte hamnar i ett reaktionärt krav på vedergällning utan istället granskar de värderingar som ligger bakom motiveringarna för strafflindring. Det är där utredningen avslöjar en fördomsfull syn på förhållandet mellan man och kvinna.

... som gör offret ... till brottet

... sexualbrottsutredningen

Utredningen föreslår att de sexuella våldsbrotten skall delas upp i tre svårighetsgrader: "normalbrottet" skall kallas "sexuellt tvång" med fängelse i minst sex månader högst fyra år. För mindre allvarliga brott kan böter utdömas, vilket är en nyhet. Grövre brott skall även i fortsättningen kallas "våldtäkt" och straffas med fängelse i lägst två högst tio år. För att dömas för våldtäkt skall gärningsmannen dock ha visat "synnerlig hänsynslöshet eller råhet" (sid 17).

Redan nu döms de flesta till kortare straff än två år. Ändringen innebär alltså att lagen rättar sig efter praxis, det är närmast "en teknisk översyn av de nuvarande bestämmelserna" menar utredningen (sid 17). Man menar också att straffen för våldtäkt många gånger framstår som "omotiverat stränga" (sid 135) jämfört med t ex svår misshandel — särskilt när kvinnan "av allt att döma endast erhållit

obetydliga fysiska eller psykiska skador" (sid 135).

Utredningens förslag till ändring av våldtäktsparagrafen har starkt kritiserats i massmedia. Kritiken har bl a gått ut på att utredningen ger uttryck för en syn på sexualiteten som är präglad av fördomar och kvinnoförakt. Å andra sidan har vissa kritikers uttalanden tolkats som rop på strängare straff för sexualförbrytare.

För att inte hamna i ett resonemang som leder till reaktionära krav på vedergällning måste man skilja mellan *strafflindringen* som sådan och *motiveringarna*. Det är i motiveringarna som bakomliggande värderingar avslöjar sig. Och det är i de skäl som utredningen anger som det finns anledning att hävda att utredningen ger uttryck för en fördomsfull inställning till förhållandet mellan män och kvinnor. Jag ska här ta

upp ett par exempel på sådana motiveringar.

Den tvingades handlande före övergreppet

"Den tvingades handlande före övergreppet kan motivera att gärningen hänförs till den lindrigaste brottstypen" t ex i de "fall där den som blivit föremål för övergrepp mer eller mindre medvetet uppmuntrat till sexuella närmanden" skriver man på sid 136. "Den tvingades" — dvs offrets "handlande före övergreppet" skall alltså bestämma i vilket fack brottet skall hamna: våldtäkt, sexuellt tvång eller lindrigare fall. Jämför t ex med en trafikförseelse: där hänförs inte gärningen till en lindrigare brottstyp bara därför att föraren hänvisar till dålig sikt!

Även när utredningen presenterar sin "nyhet" — böter — hänvisas till "den tvingades handlande": *Särskilt i de fall*

SKV-debatt om nya sex-lagen

Innerstadsavdelningen av SKV-Stockholm ordnade den 25 maj en debattkväll på Fältöversten om sexualbrottsutredningen. Till mötet kom över 100 personer. Maria-Pia Boethius, journalist på Expressen, inledde.

Våldtäkten är ett "dolt" brott, bara 600—700 fall anmäls men den verkliga siffran kan mycket väl vara 60 000 menade hon. Sexualbrottsutredningen är i många stycken bra men avsnitten om våldtäkt och koppleri är förödmande och diskriminerande för både män och kvinnor, ansåg Maria-Pia. Många i publiken höll med henne och det fanns ett stort intresse för en gemensam aktion. Maria-Pia menade att man också måste ändra praxis, eftersom det redan döms enligt lagförslaget.

Mötet antog också en protestskrivelse till Justitiedepartementet där man bl a kräver att en ny utredning tillsätts där majoriteten är kvinnor; att proceduren vid polisanmälan med bl a rättsläkarundersökning förändras så att den inte blir förnedrande för kvinnan; att den dolda brottsligheten i fråga om våldtäkt undersöks; att det utreds vilken hjälp man kan ge åt en kvinna som blivit våldtagen; att man utreder påföljden av våldtäkt:

Man kräver också en översyn av koppleriparagrafen.

Kvinnofront mot utredningen?

SKV Stockholm är en av initiativtagarna till den samverkan på bred front som f n planeras mellan kvinnoorganisationerna. Syftet är att sprida information och skapa opinion mot sexualbrottsutredningen. Många kräver att utredningen skall rivas upp. Också i Göteborg pågår liknande försök. Kvinnocentrum där planerar dessutom att starta en våldtäktsjour dit kvinnor som blivit våldtagna kan ringa och få råd och hjälp.

övergreppet föregåtts av petting kan böter framstå som en lämplig påföljd" (sid 136).

Som skäl för att frånga praxis att alltid döma till fängelsestraff anger utredningen: "Framförallt då övergreppet framstår som en engångsföreteelse där offret får anses ha del i ansvaret för händelseförloppets utveckling bör påföljden för gärningsmannen kunna bestämmas till villkorlig dom eller skyddstillsyn. Detta gäller även om brottet inte hänförs till den lindrigaste brottstypen" (sid 135).

I inget av fallen anges något skäl varför "uppmuntran" och "petting" skall anses som lämpliga orsaker till strafflindring eller hänförande till lindrigare brottstyp.

Det sexuella spelets regler

I bilaga 3 "Några kriminologiska synpunkter på sexualbrottslighet" av Knut Sveri kan man hitta bakgrunden till presituationsresonemanget.

När Sveri talar om "uppragningsfall" menar han fall då "gärningsman och offer har knutit en kontakt innan brottet förövades, men att de inte känner varandra så väl att det är naturligt att kalla dem bekanta." Kontakten har dock knutits "frivilligt från offrets sida. Hon följer med gärningsmannen exempelvis till hans eller hennes bostad eller hotellrum — och vid någon tidpunkt sker ett sexuellt närmande från gärningsmannens sida som avvisas av offret, varefter han tillgriper våld eller hot om våld" (sid 183—184).

Offren i gruppen "uppragningsfall" är i regel 18—30 år och Sveri tycker att det är "mycket lätt förståeligt" att "just denna åldersgrupp av kvinnor blir utsatta för övergrepp som är sexuellt motiverade" (sid 184). De är ute för att träffa en karl och söker sig därför till offentliga ställen.

Ofta är båda överens om en fortsättning men ibland händer något annat:

"I de fall som leder till övergrepp mot kvinnan har parterna på något sätt missuppfattat varandras intentioner. Det sexuella spelets regler har inte följts" (sid 184).

Vad innebär då "det sexuella spelets regler"? Tydligt att om en kvinna följer med en man hem så skall hon ha samlag med honom. Visar hon att hon inte vill det så tror han att hon vill i alla fall och känner sig "provocerad" att "betvinga" henne (kvinnor vill bli erövrade). Eller också förstår han att hon inte vill och våldtar henne av ilska eller av "obetvinglig" lust. Båda dessa reaktioner anser utredningen att lagen skall ta hänsyn till. Därmed lämnas de kvinnor som är godtrogna nog att tro på sexuell jämlikhet eller som helt enkelt söker mänsklig kontakt utan samhällets skydd.

Hänsyn till gamla fördomar

De här reglerna, sade Birgitta Gustavi, sexualrådgivare och utredningens enda kvinna i en radiointervju, har varken mannen eller kvinnan bestämt, utan det har "den kultur vi har växt upp i" gjort. (Vem har i sin tur skapat den kulturen?). Så länge det faktiskt händer, att kvinnor blir tvingade eller upplever sig tvingade eller övertalade till att ha ett samlag som de egentligen inte vill vara med om, så borde de vara försiktigare och inte gå med okända män hem. Kvinnorna måste vara medvetna om vilka risker de tar och känna sitt ansvar, för än så länge finns det i vårt samhälle fördomar om att kvinnor inte har sexuella behov över huvudtaget.

I Birgitta Gustavis resone-mang kommer den gamla manliga inställningen till "allmänna" och "tillåtna"

kvinnor fram. En kvinna som inte håller sig hemma och inte betraktas som en "tillåten" kvinna. Uppfattningen är en kvarleva från den tid när "anständiga" kvinnor endast uppträdde tillsammans med förkläde. När nutidens kvinnor vägrar att bete sig som forna tiders "anständiga" kvinna och samtidigt vägrar att bete sig som forna tiders "tillåtna" kvinna blir männen förvirrade och ibland händer det att de blir rasande.

När kvinnan erkänner sin egen sexualitet kommer hon också att respekteras när hon säger nej, tror Birgitta Gustavi. Männen kommer då att veta, att det är ett ärligt nej och inte koketteri och utpressning.

När skall den tiden komma? Betänkandet och reaktionen på dess förslag avslöjar att sexuell jämlikhet långt ifrån råder i vårt samhälle. Går ett lagförslag igenom som bygger på att hänsyn skall tas till gamla fördomar, lär det säkert dröja innan männen lär sig förstå att nya regler gäller. För att komma någonstans på väg så måste vi i stället låta männen skylla sig själva och ta sitt ansvar för att de inte hänger med i utvecklingen utan lever kvar i artonhundralets fördomar om kvinnors sexuella beteenden. För

Vad innebär utredningens begrepp "mer eller mindre medvetet uppmuntra"? Hur ofta erkänner män att de inte är uppmuntrade? Vad är "sexuella närmanden"? Är det att bjuda på kaffe? Kan ett "nej" också innebära uppmuntran enligt tesen "din mun svarar nej, nej men dina ögon svarar ja"? Även nedslagna ögon och bortvänd blick kan tolkas som uppmuntran: hon vill men törs inte visa det.

Och vem bär ansvaret för den "uppmuntran" och sexuella upphetsning/ frustration som män dagligen utsätts för via reklam, löpsedlar, veckotidningar, porr?

övrigt är det sorgligt att den här diskussionen måste föras negativt: om rätten att säga nej.

Att kvinnor möjligen bör lyda Gustavis råd för att slippa bli illa tilltygade är en sak. Men ytterligare en omständighet som gör att man inte kan se på våldtäkt som endast en fråga om missförstånd när det gäller det sexuella spelets regler är att det värsta våldet faktiskt förekommer mellan par som är "bekanta":

"Fullbordad våldtäkt sker oftast då parterna känner varandra, antingen genom att de har träffats omedelbart innan under socialt accepterade former eller därför att de sedan länge är gifta eller bekanta med varandra. Det är här de fysiska skadorna på offret blir störst."

Detta tyder på att det sexuella våldet ingår i ett större tvångssammanhang: mannens anspråk på oinskränkt makt över kvinnan. Sådana här våldtäktsfall anmäls mycket sällan men de visar

den mest markanta bilden av det mönster (mannen som överordnad och kvinnan som underordnad) som är typiskt för våra borgerliga parförhållanden. Mellan sådana förhållanden och "normala" är det endast fråga om en gradskillnad. Följande uttalande av Sveri säger mycket:

"Till bilden hör att många av dessa kvinnor själva tycks medverka till att bygga upp den sexuella atmosfären som utlöser den brottsliga handlingen."

Varför gör de det? På vilket sätt gör de det? Är det ett utslag av revolt eller av masochism?

Den övergripande frågan gäller inte hur många fall av sexuellt tvång som anmäls och om straffet skall sänkas eller inte, utan hur det sexuella mönstret i vårt samhälle överhuvud taget ser ut.

Koppleri

Intresset för våldtäktsparagrafen har överskuggat kritiken mot koppleriparagra-

fen. Även mot den finns mycket att invända.

Prostitution är inte straffbart. Däremot är det straffbart att tjäna pengar på en annan människas prostitution. F n är tre grader av koppleri straffbart. Det lägsta straffet är böter, det högsta — för grovt koppleri — fängelse från två till sex år.

Det nya lagförslaget ersätter tredelningen med ett enda stadgande:

"Den som yrkesmässigt främjar eller otillbörligt utnyttjar att annan har tillfälliga (icke tillfällig då?) sexuella förbindelser mot betalning, dömes för koppleri till fängelse i högst fyra år." (sid 13) Med "otillbörligt" utnyttjade avses att gärningsmannen "regelbundet uppbär stora summor pengar av en prostituerad" (Sid 126)

Motiveringen till ändringen är att den tidigare koppleriparagrafen riktade sig inte bara mot prostitution och sutenörer utan också mot lösa förbindelser överhuvudtaget.

Den senare intentionen har inte utredningen men utgår dock från att det "alltjämt skall vara förbjudet med bordeller och annat yrkesmässigt främjande av prostitution" (sid 19)

Lagförslaget kommer att innebära att endast bordell-drift och annat yrkesmässigt främjande av prostitution kommer att kunna drabbas av koppleribestämmelsen.

Dessutom kommer även sådana fall att kunna bedömas åtskilligt mildare än förut, för utredningen anser att:

"Den kanske viktigaste omständigheten vid bestämmandet av straff för koppleri är förhållandet mellan gärningsmannen och den eller de prostituerade som är inblandade. Är förhållandet gott talar detta, om frihetsberövande påföljd anses erfoderlig, för att kort fängelsestraff även i fall då många kvinnor är inblandade." (sid 127)

Dessutom bör straffansvaret "vara begränsat till den

som intar en ledande ställning till verksamheten." (Sid 126)

Om bordellchefen är snäll mot sina prostituerade (vem törs säga att han inte är det?) skall endast han dömas och dessutom behandlas synnerligen mildt. Finns det så en bulvan med i spelet som kan krypa in i fängelse då och då så kan affärerna pågå tämligen friktionsfritt och ostört för den som tjänar de stora pengarna på verksamheten.

Om nu utredningen säger sig vilja motarbeta den direkta bordellverksamheten så befrämjar den däremot småprostitution, privat- och hemmaprostitution. Det är märkligt och beklagligt att utredningen ser så mild på koppleriet, samtidigt som prostitutionen faktiskt ökar kraftigt. I stället för att komma med förslag som skulle kunna kväva verksamheten gör utredningen det lättare för den att fortsätta. För den bristen kan man emellertid inte anklaga utredningen. Att ställa sådana förslag har inte ingått i uppdraget.

Utredningen vill underlätta tillvaron för de prostituerade och skydda de "assisterande" och "passiva" män som faktiskt utgör den största delen av männen kring de prostituerade. Den råde och hänsynslöse halliken är inte så vanlig som man tror och honom går det att komma åt på andra sätt. Han är ofta brottsligt belastad och att han åker fast är ofta en biprodukt av polisens aktivitet i övrigt. De prostituerade skall ha rätt, menar utredningen, till ett normalt familjeliv och det kan de inte, om de inte kan leva ihop med en man utan att han skall löpa risken att åka fast för koppleri:

"den prostituerade måste kunna bidra till den gemensamma hushållningen och även i samma utsträckning, som eljest är vanligt kunna överlämna pengar till den som

hon sammanbor med utan att denne gör sig skyldig till något straffbart." (sid 126)

Och självklart har utredningen rätt när den säger:

"Det är inkonsekvent att låta en kvinna fritt få välja om hon vill vara prostituerad men anse att hon är utsatt för övergrepp så snart hon gör av med sina pengar eller får minsta lilla hjälp i sin verksamhet." (sid 124)

Mindre konsekvent är resonemanget att ett traditionellt familjeliv som bygger på monogami kan förenas med att den ena parten lever i och på polygami. Utredningen bekänner sig verkligen fullt ut till teorin om den borgerliga familjens samhörighet med prostitutionen.

Det framstår som oerhört nödvändigt att en diskussion om samhällets attityder till prostitutionen i sin helhet snarast kommer igång. Framför allt bör "kundens" roll i det hela undersökas.

Sexuellt umgänge med barn

Den nuvarande åldersgränsen 15 år för heterosexuellt umgänge föreslås sänkt till 14 år. I "ringa fall" kan även fjortonårsgränsen underskridas utan att förhållandet blir olagligt.

För "otukt med barn" skall idag dömas till fängelse lägst en månad, högst fyra år, vid grövre brott högst åtta år. Utredningen föreslår en väsentlig lindring: böter eller fängelse i högst två år för sexuellt umgänge med barn. Om gärningen bedöms som sexuellt tvång eller våldtäkt är straffet hårdare: minst sex månader, högst tio år. 14-årsgränsen föreslås gälla även homosexuella förhållanden (nu 18 år), för ungdomar som befinner sig i vuxens vård skall gränsen som hittills gå vid 18 år, men även här kan undantag göras för "ringa fall" för att möjliggöra en nyanserad bedömning.

Sofie Sager — den första kvinna i Sverige som anmälde en man för våldtäktsförsök. Året var 1848. Om skandalen kring våldtäktsmålet och Sofie Sagers liv kan man läsa i Maj Olsens biografi: Revoltör mot dubbelmoral

Gränsen för sexuellt inriktade beröringar föreslås sänkt från 15 till 10 år.

Motiveringen till ändringen är dels att puberteten idag inträffar tidigare, vid 13 år, dels att ungdomar debuterar sexuellt tidigare. Den nuvarande begränsningen saknar förankring hos allmänheten, anser utredningen — dessutom överensstämmer den dåligt med de möjligheter underåriga har att gifta sig liksom med de riktlinjer som USSU (Sexualutredningen) dragit upp för sex- och samlevnadsundervisningen i skolan. Enligt sexualbrottsutredningen kommer den absoluta gränsen för sexuellt umgänge att sättas så lågt som vid 12 år — och även på den gränsen är man beredd att tumma.

Utan att vilja hävda några stränga förbudstankar måste man oundvikligen med tanke på den infantiliserings av barnen som pågår i vårt samhälle fråga vilka chanser de i övrigt har att vara och behandlas som vuxna vid så tidig ålder som tolv år. Den sista tidens exploatering av barnsexualitet i pornografiska skrifter inger också verklig oro för att den sänkta åldersgränsen kommer att utnyttjas av samvetslösa individer. Utredningen menar att andra och betydelsefullare

faktorer än åldersgränser påverkar sexuella handlingar. Ja, ekonomiska faktorer gör det i högsta grad. För att inte sexuella förhållanden skall bli en kompensation för brist på vuxenkontakter, trygghet, värme, meningsfullt arbete, möjligheter till utveckling etc så måste hela samhället hjälpas åt för att tillhandahålla dessa andra och betydelsefulla faktorer. Viktigt är att inte hela bördan för ungdomarnas sexuella liv faller på den enskilda familjen och speciellt då modern. Det är hon som går i den största oron för att något skall hända hennes barn, särskilt döttrarna. Yrkesvägledning, sexualundervisning och preventivmedelrådgivning måste utökas och barnen måste få del i familjens och samhällets angelägenheter så att inte sexuella förhållanden blir ett tidsfördriv i stil med bingo eller flipperspel.

Utredningen innehåller också en del andra förslag, bl a att incest (sexuellt umgänge mellan släktingar) skall bli straffritt liksom "blottande". Dessa avsnitt bör också diskuteras men det skulle föra för långt att här gå in på den problematiken.

"Sexuella övergrepp" har skickats ut på remiss till 43 olika instanser. Av dessa har

11 skyldighet att svara. I de elva instanserna är det överallt, utom i Socialstyrelsen och Skolöverstyrelsen, övervägande män som skall behandla utredningen. Bland de övriga 32 instanserna finns kvinnoförbunden (bl a SKV), RFSU m fl. Remisstiden utgår 30 juni.

Sannolikt kommer många av svaren åtminstone från de 32 instanserna att innehålla en hel del kritik av utredningens ställningstaganden. Så mycket viktigare är det att så många som möjligt av dessa verkligen svarar.

Vid studiet av "Sexuella övergrepp" slår det en hur nära förbundna de ekonomiska frågorna är med de sexuella, både när det gäller våldtäkt, koppleri och åldersgränsen för sexuellt umgänge. Ett ekonomiskt ojämlikt samhälle kan inte ha en jämlik sexualitet. Det är därför oerhört viktigt att de män som i övrigt anser sig vara radikala blir medvetna om betydelsen av kopplingen ekonomi—sexualitet. Samtidigt med arbetet för ekonomisk jämlikhet måste en kamp föras mot fördomar och förtryck i sexuella frågor. Riv upp utredningen! Och framför allt: släpp loss diskussionen i samlevnads- och sexualfrågor! Sex är också politik. □